

Sygn. akt IV U 534/16

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2017 roku

Sąd Rejonowy w Elblągu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Sebastian Wojewódka

Protokolant: st. sekr. sądowy Mariusz Markowski

po rozpoznaniu w dniu 25 stycznia 2017 roku w Elblągu

sprawy z odwołania G. S.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w O. Oddziału (...) w O.

z dnia 13 czerwca 2016 roku, znak: (...), (...) -ZE. (...).324.2016

o zasiłek chorobowy

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu G. S. prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 10 maja 2016 roku do dnia 31 maja 2016 roku;

II. oddala odwołanie w pozostałym zakresie.

Ubezpieczony G. S. wniósł do Sądu Rejonowego w Elblągu odwołanie od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 13 czerwca 2016 roku znak: (...) -ZE. (...).324.2016, na mocy której odmówiono mu prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 10 maja 2016 r. do dnia 11 czerwca 2016 r.

Wskazał w uzasadnieniu, że decyzja ta jest co najmniej przedwczesna z uwagi na to, że wystąpił z wnioskiem o ustalenie okresów podlegania do społecznego ubezpieczenia rolników. Jego wniosek o przywrócenie terminu do złożenia zaświadczenia o wysokości osiągniętych dochodów z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej, będzie miało wpływ na ustalenie okresu ubezpieczenia, a co za tym idzie także na prawo do zasiłku chorobowego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Uzasadniając swoją decyzję wskazał, że zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r., poz. 277) zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który wskutek choroby jest niezdolny do pracy nieprzerwanie co najmniej przez 30 dni. Natomiast w myśl art. 14 ust. 7 pkt 2 powołanej wyżej ustawy, zasiłek chorobowy nie przysługuje za okres przypadający po ustaniu ubezpieczenia.

W dniu 31.05.2016 r. do P. Terenowej KRUS w O. wpłynęło zaświadczenie lekarskie nr (...) o czasowej niezdolności do pracy Pana G. S. w okresie od 10.05.2016 r. do 11.06.2016 r. (33 dni).

Odwołujący podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w następujących okresach: od 01.10.2003 r. do 31.03.2004 r. z mocy ustawy w zakresie emerytalno – rentowym oraz wypadkowym, chorobowym i macierzyńskim jako domownik, od dnia 01.04.2008 r. do 20.04.2012 r. z mocy ustawy w zakresie emerytalne - rentowym oraz

wypadkowym, chorobowym i macierzyńskim jako domownik, od dnia 21.04.2012 r. do nadal - z mocy ustawy w zakresie emerytalne - rentowym oraz wypadkowym, chorobowym i macierzyńskim jako rolnik.

Skarżący rozpoczął prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej od dnia 01.10.2015 r.

W dniu 20.10.2015 r. wydano decyzję o zmianie warunków podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników dla osób rozpoczynających wykonywanie pozarolniczej działalności gospodarczej.

Odwołujący do dnia 31.05.2016 r. nie złożył Kasie zaświadczenia albo oświadczenia o wysokości należnego podatku dochodowego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za rok 2015, o którym mowa w art. 5a ust. 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Z uwagi na powyższe, decyzją Kasy z dnia 10.06.2016 r., znak: (...) KU/W.402.194.2016, stwierdzono ustanie ubezpieczenia społecznego rolników Pana G. S. od dnia 01.06.2016 r.

Od decyzji z dnia 10.06.2016 r., znak: (...) - KU/W.402.194.2016, również złożone zostało odwołanie, na skutek czego, akta ubezpieczeniowe wraz z odpowiedzią organu pozwanego zostały w dniu 28.07.2016. przekazane do Sądu Okręgowego w Elblągu IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Skarżący nie podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników od dnia 01.06.2016 r. Z kolei zaświadczenie lekarskie o czasowej niezdolności do pracy zostało wystawione na okres od 10.05.2016 r. do 11.06.2016 r., a więc zasiłek chorobowy nie przysługuje za okres przypadający po ustaniu ubezpieczenia (art. 14 ust. 7 pkt 2 ustawy rolniczej).

Zatem okres niezdolności do pracy, który można przyjąć do ustalenia prawa do zasiłku chorobowego do dnia wyłączenia odwołującego z ubezpieczenia społecznego rolników, nie wynosił też nieprzerwanie co najmniej 30 dni.

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczony G. S. podlegał do ubezpieczenia społecznego rolników w okresie od dnia 01.10.2003 r. do dnia 31.03.2004 r. z mocy ustawy w zakresie emerytalno – rentowym oraz wypadkowym, chorobowym i macierzyńskim jako domownik, od dnia 01.04.2008 r. do dnia 20.04.2012 r. z mocy ustawy w zakresie emerytalne - rentowym oraz wypadkowym, chorobowym i macierzyńskim jako domownik, od dnia 21.04.2012 r. do dnia 31 maja 2016 r.

W okresie od dnia 10 maja 2016 r. do dnia 11 czerwca 2016 r. był okresowo, nieprzerwanie niezdolny do pracy z powodu choroby.

Okoliczności bezsporne.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego w świetle ustalonego stanu faktycznego nie miało uzasadnionych podstaw, co do okresu niezdolności do pracy przypadającego na okres po ustaniu jego ubezpieczenia społecznego, jako rolnika, zaś podlegało uwzględnieniu co do niezdolności do pracy z powodu choroby, która powstała w okresie podlegania do tego ubezpieczenia, a łącznie trwała nieprzerwanie przez okres powyżej 30 dni.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie był bezsporny.

Odnosząc się do argumentacji przedstawionej przez ubezpieczonego w odwołaniu wskazać należy, że ma on rację iż kluczową kwestią, decydującą w tym stanie faktycznym o jego prawie do zasiłku chorobowego w świetle niekwestionowanego okresu niezdolności do pracy, jest okres jego podlegania do ubezpieczenia społecznego rolników, w tym ubezpieczenia chorobowego.

Ta kwestia została prawomocnie rozstrzygnięta po rozpoznaniu odwołania skarżącego od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 10 czerwca 2016 r. znak: (...) -KU/W.402.194.2016 przez Sąd Okręgowy w Elblągu w postępowaniu prowadzonym pod sygn. IV U 884/16.

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 8 listopada 2016 r. oddalił odwołanie skarżącego. Wyrok ten jest prawomocny.

Zgodnie z treścią art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy i inne organy państwowe, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby.

W orzecznictwie i literaturze przyjmuje się, że związanie Sądu orzekającego innym prawomocnym wyrokiem dotyczy kwestii zawartych w sentencji orzeczenia. Podkreśla się jednakże, że związanie owo obejmuje także zagadnienia prejudycjalne rozpoznawane w ramach toczącego się postępowania. W tym znaczeniu Sąd orzekający nie może dokonywać ustaleń w tym zakresie odmiennych, niż te które zostały ustalone w ramach prawomocnie zakończonogo procesu i to niezależnie od wskazywanych ewentualnie nowych wniosków dowodowych.

Tym samym stwierdzić należy, że okoliczność podlegania ubezpieczonego do ubezpieczenia społecznego rolników przesądzona została tym wyrokiem, który dla tutejszego Sądu jest wiążący. Oznacza to, że Sąd Rejonowy nie może prowadzić innych ustaleń w tym zakresie, a więc dla swoich ustaleń faktycznych w sprawie zobowiązany jest przyjąć, że z dniem 31 maja 2016 r. ubezpieczenie społeczne rolników G. S. uległo zakończeniu.

Takie założenie oraz przyjęcie, że okoliczność ta jest bezsporna wynika także z tego, że ubezpieczony nie zaskarżył ww. wyroku, a nawet nie złożył wniosku o sporządzenie jego pisemnego uzasadnienia.

Konsekwencją powyższego jest konstatacja, że część okresu niezdolności do pracy w okresie spornym przypadająca na okres od dnia 1 czerwca 2016 r. do dnia 11 czerwca 2016 r. nie była już objęta okresem ubezpieczenia społecznego rolników.

Na gruncie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r., poz. 277) stwierdzić należy, że prawo do zasiłku chorobowego ubezpieczonego za ten okres nie przysługiwało, gdyż dotyczyło okresu po ustaniu ubezpieczenia. Przepis art. 14 ust. 7 pkt 3 wprost stanowi, że prawo do zasiłku chorobowego nie przysługuje za okres po ustaniu ubezpieczenia. Jego treść ma charakter bezwzględnie obowiązujący i w odróżnieniu do regulacji dotyczących prawa do zasiłku chorobowego z ubezpieczenia społecznego np. pracowników lub innych grup podlegających ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U z 2016 r., poz. 372), nie przewiduje w tym zakresie żadnych wyjątków.

Z kolei w odniesieniu do okresu niezdolności do pracy rolniczej od dnia 10 maja 2016 r. do dnia 31 maja 2016 r., a więc przypadającego w okresie podlegania ubezpieczonego do ubezpieczenia społecznego rolników, Sąd oceniając prawo skarżącego do zasiłku chorobowego, miał na względzie treść przepisu art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, zgodnie z którym świadczenie to przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli jego niezdolność do pracy wskutek choroby trwa nieprzerwanie przez co najmniej 30 dni.

Sąd dla oceny prawa skarżącego do tego zasiłku ocenił również, że minimalny okres nieprzerwanej niezdolności do pracy, który decyduje o nabyciu prawa do zasiłku chorobowego nie musi przypadać na okres ubezpieczenia.

Zdaniem Sądu skoro ustawodawca wprowadził do ustawy zasadę, wedle której uzależnił nabycie prawa do zasiłku chorobowego od minimalnego czasokresu trwania nieprzerwanej niezdolności do pracy, to sens takiego rozwiązania istnieje także wówczas, gdy początek tego okresu będzie przypadał na czas, kiedy wnioskodawca będzie objęty ubezpieczeniem społecznym rolników, choćby pozostała jego część przypadnie na okres po ustaniu ubezpieczenia.

W doktrynie nie budzi wątpliwości to, że warunki nabycia prawa do świadczeń z tytułu niezdolności do pracy z powodu choroby muszą zaistnieć w okresie trwania ubezpieczenia, a za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia mogą przysługiwać tylko na zasadzie wyjątku wyrażonego konkretnym przepisem (takim wyjątkiem przy „powszechnym” ubezpieczeniu społecznym jest art. 7 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, który nie ma swojego odpowiednika w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników).

Z drugiej strony przedmiotowe zasady nabywania prawa do zasiłku chorobowego i innych świadczeń z ubezpieczenia społecznego, są również wyrazicielem reguły ekwiwalentności świadczenia za uiszczaną składkę. Nie budzi więc wątpliwości to, że prawo do zasiłku chorobowego nie powstanie w sytuacji, gdy sama niezdolność do pracy z powodu choroby rozpocznie się przed rozpoczęciem okresu ubezpieczenia, a będzie trwać nieprzerwanie co najmniej 30 dni, z czego część przypadnie już w okresie ubezpieczenia, gdyż zdarzenie, które podlega ochronie powstało zanim dany podmiot zgłosił się do objęcia go ubezpieczeniem lub wystąpił zdarzenia, które z mocy prawa takie ubezpieczenie inicjują.

Inna jednak jest sytuacja osoby, która będąc objęta ubezpieczeniem społecznym rolników, w trakcie którego stała się niezdolna do pracy z powodu choroby i której niezdolność do pracy rolniczej trwała nieprzerwanie co najmniej 30 dni, ale jego część jednak przypadała już po zakończeniu okresu ubezpieczenia.

W takiej bowiem sytuacji taka osoba mogła liczyć na ochronę ubezpieczeniową, gdyż poniosła koszty z tytułu uiszczania składek przed powstaniem niezdolności do pracy i spełniła przesłankę minimalnego okresu takiej niezdolności, tyle tylko, że na skutek określonych zdarzeń nastąpiło ustanie jej ubezpieczenia przed końcem stanu jej niezdolności do pracy. W ocenie Sądu kompleksowo tę sytuację reguluje również art. 14 ust. 7 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, albowiem dla zapewnienia ww. zasady ekwiwalentności decyduje o tym, by prawo do zasiłku chorobowego za okres po ustaniu ubezpieczenia, mimo nadal trwającej niezdolności do pracy, nie przysługiwało.

Należy wziąć tutaj pod uwagę to, że ww. przepisy nie wprowadzają zasady wedle której okres minimalnej nieprzerwanej niezdolności do pracy rolniczej, który decyduje o nabyciu prawa do zasiłku chorobowego, w całości musiał przypadać na okres ubezpieczenia. Z regulacji zawartej w art. 14 ust. 7 pkt 2 ww. ustawy wynika wyraźnie, że mogą się wydarzyć sytuacje, gdy okres niezdolności do pracy, stanowiący podstawę nabycia prawa do zasiłku chorobowego będzie wybiegał poza okres ubezpieczenia, tyle, że ustawodawca wyraźnie zastrzegł w odróżnieniu od powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych, że w takim przypadku prawo do zasiłku po takiej dacie nie będzie przysługiwało.

Dla oceny prawa do zasiłku chorobowego dla osoby podlegającej ubezpieczeniu społecznemu rolników należy zatem odróżnić moment powstania ubezpieczenia, zdarzenia objętego ubezpieczeniem (w tym wypadku początku niezdolności do pracy z powodu choroby), czasokres trwania niezdolności do pracy z powodu choroby (minimalny do nabycia prawa i faktyczny), a także chwilę ustania tego ubezpieczenia.

Mając na względzie to, że w świetle ustalonego stanu faktycznego ubezpieczony stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w okresie trwania ubezpieczenia społecznego rolników, jego niezdolność do pracy rolniczej stwierdzona zaświadczeniem lekarskim trwała nieprzerwanie przez co najmniej 30 dni, Sąd na zasadzie art. 477¹⁴ par. 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję przyznając prawo do zasiłku chorobowego za okres niezdolności do pracy przypadający w okresie ubezpieczenia, tj. od dnia 10 maja 2016 r. do dnia 31 maja 2016 r., oddalając odwołanie w pozostałym zakresie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.